

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. BIRŽELIO 11 D. NUTARIMO NR. 697 „DĖL MAŽMENINĖS PREKYBOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2014 m. liepos 22 d. Nr. 738

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimą Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL MAŽMENINĖS PREKYBOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.350 straipsnio 2 dalimi ir 6.362 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Patvirtinti Mažmeninės prekybos taisykles (pridedama).“

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2001 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. 697
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 738
redakcija)

MAŽMENINĖS PREKYBOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažmeninės prekybos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato bendruosius mažmeninės prekybos Lietuvos Respublikoje reikalavimus.

2. Taisyklių privalo laikytis verslininkai – pardavėjai (toliau – pardavėjas), parduodantys prekes pirkėjams – vartotojams (toliau – vartotojas). Taisyklių nuostatos taikomos ir pardavėjams, parduodantiems prekes pagal vartojimo pirkimo–pardavimo nuotolines sutartis ir ne prekybos patalpose sudaromas sutartis, jeigu Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas) nenustatyta kitaip.

3. Taisyklėse vartojama sąvoka „turgavietė“ – teritorijų planavimo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka prekybos veiklai suformuota lauko teritorija, pritaikyta prekybai nuo laikinųjų prekybos įrenginių (prekystalių, vežimėlių), iš automobilių, stoginėse, paviljonuose ir kituose joje pastatytuose statiniuose (taip pat ir laikinuosiuose), kurioje nuolat arba tam tikromis savaitės dienomis fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos ar jų padaliniai, sumokėję turgavietės administratoriaus nustatytą mokestį, parduoda žemės ūkio ir maisto produktus, gyvus gyvūnus, miško gėrybes, augalus, kitas ne maisto, taip pat ir naudotas prekes.

Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Civiliniame kodekse ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme.

4. Taisyklės netaikomos energijos pirkimui–pardavimui, kai ji tiekama inžineriniais tinklais, ir mažmeninei prekybai vaistais.

5. Parduodamos prekės turi būti saugios – atitikti Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose, Lietuvoje tiesiogiai taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus saugos reikalavimus.

6. Pardavėjai privalo turėti teisės aktų nustatyta tvarka išduotus dokumentus, patvirtinančius, kad jų naudojamos matavimo priemonės, kita įranga, prekių gabenimo (transportavimo) priemonės, patalpos, kuriose vykdoma mažmeninė prekyba arba laikomos, saugomos, fasuojamos ar kitaip tvarkomos prekės, atitinka teisės aktuose nustatytus metrologijos, higienos, visuomenės sveikatos priežiūros, prekių tvarkymo, saugos reikalavimus.

7. Jeigu vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyta, kad prekės turi būti pristatytos vartotojui, pardavėjas privalo pristatyti prekes Civilinio kodekso 6.359 straipsnyje nustatyta tvarka.

8. Pardavėjui draudžiama parduoti prekes:

8.1. kurių mažmeninė prekyba uždrausta įstatymų ar kitų teisės aktų;

8.2. kurių įsigijimas teisės aktų nustatyta tvarka nepatvirtintas prekių įsigijimą patvirtinančiais dokumentais;

8.3. be jų atitikties privalomiesiems dokumentų reikalavimams, jeigu teisės aktuose nustatyta, kad tokie dokumentai privalomi;

8.4. kurios nepaženklintos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.5. kurių tinkamumo naudoti terminas pasibaigęs;

8.6. kurios iš naujo perženklintos, perfasuotos (perpakuotos) ar kitaip apdorotos siekiant pratęsti jų tinkamumo naudoti terminą;

8.7. neturint licencijos, jeigu įstatymuose nustatyta, kad mažmeninė prekyba tomis prekėmis leidžiama tik turint mažmeninės prekybos tomis prekėmis licencijas.

9. Sekso reikmenimis, išskyrus kontraceptines priemones, prekiaujama specializuotose (tik sekso reikmenims skirtose) parduotuvėse.

10. Mažmeninė prekyba naudotomis prekėmis leidžiama tik turgavietėse, specializuotose (tik naudotoms prekėms skirtose) parduotuvėse ar skyriuose ir savivaldybės tarybos ar jos įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytose viešosiose vietose, taip pat jeigu naudotomis prekėmis prekiaujama pagal nuotoline sutartis.

Naudotos prekės turi būti švarios ir apdorotos, kad būtų nekenksmingos ir saugios, privaloma nurodyti kiekvienos prekės kainą.

Prie kiekvienos dėvėtų tekstilės gaminių ir avalynės siuntos turi būti dokumentas arba žyma siuntos lydimajame apskaitos dokumente, patvirtinantis (-i), kad siunta chemiškai apdorota. Siuntos apdorojimą patvirtinančiame dokumente arba siuntos lydimajame apskaitos dokumente turi būti nurodytas siuntą apdorojusio verslininko pavadinimas (kai verslininkas yra fizinis asmuo, – vardas, pavardė), buveinės adresas ir telefono numeris, apdorojimo data, būdas, gaminiams apdoroti vartotų cheminių medžiagų pavadinimai. Asmenys, prekiaujantys dėvėtais tekstilės gaminiiais ir avalyne, privalo įspėti vartotojus apie tai, kad prieš naudojant šias prekes pagal paskirtį jas būtina išskalbti, išvalyti ar kitaip pašalinti dezinfekavimo priemonių likučius. Tokie įspėjimai raštu turi būti pateikti ir prekybos vietose.

Parduodant naudotus buitinius elektrotechnikos gaminius, elektros įrenginius, mechanizmus, vartotojui turi būti pateikta informacija apie kiekvienos prekės tinkamumą naudoti pagal paskirtį (nurodyta, kad prekė tinka naudoti pagal paskirtį, netinka naudoti pagal paskirtį, ją būtina taisyti (suremontuoti) ir panašiai), apie pakeitimus ir patobulinimus, jeigu jie atlikti. Informacija pateikiama raštu. Jeigu prekė tinka naudoti pagal paskirtį, vartotojui kartu su jo nusipirkta preke turi būti pateiktos gamintojo parengtos prekės naudojimo taisyklės (jeigu jų nėra, – pardavėjo parengtos ir patvirtintos prekės naudojimo taisyklės, kuriose turi būti nurodyti pagrindiniai saugaus ir tinkamo prekės naudojimo reikalavimai).

11. Parduodant dėl kokybės trūkumų nukainotas ne maisto prekes, be kitos teisės aktuose nustatytos informacijos apie prekę, vartotojui kainų etiketėse ar kitaip raštu turi būti pateikta atitinkama informacija (nurodyta, kad prekė nukainota, dėl kokio kokybės trūkumo ji nukainota, kiek prekė kainuoja, ar jai suteikiama garantija).

12. Parduodant restauruotą (atnaujintą) prekę, vartotojui kainos etiketėje ar kitaip raštu turi būti pateikta informacija, kad prekė restauruota, ir nurodyta, kad prekė atitinka nustatytus saugos reikalavimus (jeigu jie prekei keliami).

13. Sveriamiems produktams pakuoti naudojamos pakavimo medžiagos masė į prekės masę neįskaitoma, šios pakavimo medžiagos vertė į prekės kainą neįskaičiuojama.

II SKYRIUS PREKIŲ KEITIMAS IR GRAŽINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS TINKAMOS KOKYBĖS PREKIŲ KEITIMAS IR GRAŽINIMAS

14. Tinkamos kokybės prekės keičiamos ir gražinamos Civilinio kodekso 6.362 straipsnyje nustatytais atvejais ir sąlygomis.

15. Augalai, gyvūnai ir tinkamos kokybės maisto prekės nekeičiami ir negražinami.

16. Naudotos prekės, įsigytos specializuotose (tik naudotoms prekėms skirtose) parduotuvėse, turgavietėse ir savivaldybės tarybos ar jos įgaliotos savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytose viešosiose vietose arba pagal nuotoline sutartis, taip pat sveriamos ir matuojamos prekės, kurios vartotojo pageidavimu buvo specialiai paruoštos, atpjautos, supjaustytos ir panašiai, gali būti keičiamos ar gražinamos tik pardavėjui sutikus.

17. Vartotojo reikalavimas pakeisti nusipirktą tinkamos kokybės prekę analogiškomis prekėmis arba gražinti sumokėtus pinigus dėl Civilinio kodekso 6.362 straipsnyje nurodytų priežasčių gali būti tenkinamas tik tada, kai pardavėjas sutinka, įsigijus šias prekes:

17.1. tabaką ir tabako gaminius (kodai pagal Europos Bendrijos kombinuotąją nomenklatūrą, patvirtintą 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo maitų tarifo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 2 skyrius, 2 tomas, p. 382), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. spalio 4 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1001/2013 (OL 2013 L 290, p. 1) (toliau – kodas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą) – 2401–2402);

17.2. parfumerijos, kosmetikos ir tualetinius preparatus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 3303–3307);

17.3. fotografijos ir kinematografijos prekes (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 3701–3707);

17.4. spausdintas knygas, reprodukcijas ir kitus poligrafijos pramonės dirbinius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 4901–4911);

17.5. audinius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 5007, 5111–5113, 5208–5212, 5309, 5310, 5311, 5407–5408, 5512–5516);

17.6. kiliminę grindų dangą, išskyrus kilimus ir kilimėlius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 5701–5705.00);

17.7. megztus vyriškus, berniukų, moteriškus arba mergaičių apatinius drabužius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6107–6109);

17.8. kūdikių drabužėlius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6111, 6209),

17.9. pėdkelnes, kojines, puskojines ir kitus panašius dirbinius (kodas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6115);

17.10. siūtus vyriškus, berniukų, moteriškus arba mergaičių apatinius marškinius, naktinius marškinius, pižamas ir panašius dirbinius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6207–6208);

17.11. liemenėles, juosmenis, korsetus ir panašius dirbinius (kodas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6212);

17.12. perlus, brangakmenius, tauriuosius metalus ir jų dirbinius, išskyrus dirbtinę bižuteriją (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 7101–7116, 7118);

17.13. mašinas ir mechaninius įrenginius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 8401–8487);

17.14. elektros mašinas ir įrenginius, garso įrašymo ir atkūrimo bei televizijos vaizdo ir garso įrašymo ir atkūrimo aparatus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 8501–8548);

17.15. antžeminio transporto priemonės (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 8701–8716);

17.16. laivus, valtis ir plaukiojančius įrenginius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 8901–8908);

17.17. optikos, fotografijos, kinematografijos, matavimo, kontrolės, medicinos arba chirurgijos prietaisus ir aparatus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9001–9033);

17.18. laikrodžius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9101–9114);

17.19. muzikos instrumentus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9201–9209);

17.20. ginklus ir šaudmenis (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9301–9307);

17.21. baldus, patalynės reikmenis, šviestuvus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9401–9406);

17.22. žaislus, žaidimus, išskyrus sporto ir meškeriojimo reikmenis (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9503–9505, 9508);

17.23. meno kūrinius, kolekcionavimo objektus ir antikvarinius daiktus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9701–9706).

ANTRASIS SKIRSNIS
NETINKAMOS KOKYBĖS PREKIŲ KEITIMAS Į TINKAMOS KOKYBĖS PREKES IR
PREKIŲ GRAŽINIMAS

18. Netinkamos kokybės prekės į tinkamos kokybės prekes keičiamos ir prekės gražinamos Civilinio kodekso 6.363 ir 6.364 straipsniuose nustatytais atvejais ir sąlygomis.

19. Civilinio kodekso 6.363 ir 6.364 straipsniuose nustatytais teisėmis vartotojas gali pasinaudoti ir tuo atveju, kai jam parduota prekė, kurios tinkamumo naudoti terminas prekės pirkimo–pardavimo momentu pasibaigęs.

TREČIASIS SKIRSNIS TINKAMOS IR NETINKAMOS KOKYBĖS PREKIŲ KEITIMAS IR GRAŽINIMAS

20. Prekės keičiamos ar gražinamos vartotojo rašytiniu prašymu prekės pirkimo vietoje ar kitoje pardavėjo nurodytoje vartotojui patogioje vietoje. Vartotojas pardavėjui pateikia prekę, išskyrus Taisyklių 27 punkte nustatytus atvejus, ir rašytinį prašymą, kuriame nurodo priežastį (prekės trūkumą ar kitą priežastį), dėl kurios įsigyta prekė netenkina vartotojo, ir vieną iš Civilinio kodekso 6.362 straipsnyje (jeigu nusipirkta tinkamos kokybės prekė) ar 6.363 straipsnio 7 dalyje (jeigu nusipirkta netinkamos kokybės prekė) nurodytų reikalavimų.

21. Prie prašymo pridedamas kasos aparato kvitas ar pirkimo–pardavimo kvitas arba kitas prekės pirkimą–pardavimą iš šio pardavėjo patvirtinantis dokumentas (pridėtinės vertės mokesčio sąskaita faktūra, sąskaita faktūra, mokėjimo kortelės sąskaitos išrašas, mokėjimo kortelės skaitytuvo čekis ir kita) (toliau – prekės pirkimo–pardavimo dokumentas).

22. Jeigu vartotojas nepateikia prekės pirkimo–pardavimo dokumento, prekė keičiama arba vykdomi kiti prašyme nurodyti vartotojo reikalavimai tik pardavėjui sutikus.

23. Dideles ir sunkias (daugiau kaip 10 kilogramų svorio) netinkamos kokybės ne maisto prekes kokybei įvertinti, keisti, taisyti ar gražinti veža pardavėjas, jeigu vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nenustatyta kitaip. Tokių prekių kokybę, vartotojui ir pardavėjui susitarus, gali būti įvertinama ir vietoje, kurioje prekė faktiškai naudojama ar laikoma.

24. Ginčai tarp vartotojo ir pardavėjo dėl prekės kokybės sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS PREKIŲ, KURIOS PARDUOTOS PAGAL NUOTOLINES AR NE PREKYBOS PATALPOSE SUDARYTAS SUTARTIS, GRAŽINIMAS

25. Prekės, kurios vartotojui parduotos pagal vartojimo pirkimo–pardavimo nuotolines ar ne prekybos patalpose sudarytas sutartis, gražinamos Civilinio kodekso 6.228¹⁰ ir 6.228¹¹ straipsniuose nustatyta tvarka.

III SKYRIUS PARDAVĖJO PAREIGOS

26. Pardavėjas privalo:

26.1. parduoti prekes ir teisės aktų nustatyta tvarka pateikti vartotojui, atsiskaičiusiam už jas, prekių pirkimo–pardavimo dokumentą;

26.2. parduoti prekes kartu su jų priklausiniais ir priedais tokios būklės, kuri atitiktų vartotojo išsirinktą pavyzdį;

26.3. garantuoti, kad būtų parduodamos tik saugios, tinkamos kokybės, komplektiškos prekės;

26.4. parduodamas ne maisto prekes, pateikti vartotojui įstatymų reikalavimus atitinkančią prekės kokybės garantiją, jeigu parduodamai prekei kokybės garantija suteikta;

26.5. prekes, kurioms nustatytas tinkamumo naudoti terminas, parduoti tokiu laiku, kad vartotojas turėtų realią galimybę panaudoti šias prekes iki jų tinkamumo naudoti termino pabaigos;

26.6. sudaryti sąlygas vartotojui apžiūrėti prekę, ją pasimatuoti ar patikrinti, kaip ji veikia, arba pademonstruoti, kaip ją naudoti, jeigu tai įmanoma atsižvelgiant į prekės pobūdį ar sudaromos sutarties rūšį;

26.7. prieš sudarydamas vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį Civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka suteikti vartotojui būtiną, teisingą, išsamią ir neklaidinamą informaciją apie parduodamas prekes;

26.8. Civilinio kodekso nustatytais atvejais ir sąlygomis ir Taisyklių II skyriuje nustatyta tvarka pakeisti prekę, vykdyti kitus teisėtus vartotojo reikalavimus;

26.9. vartotojui gražinus netinkamos kokybės prekę, gražinti jam už netinkamos kokybės prekę sumokėtus pinigus iš karto po netinkamos kokybės prekės priėmimo; jeigu netinkamos kokybės prekės priėmimo metu pardavėjas neturi reikiamos gražinti pinigų sumos, jie turi būti gražinti vartotojui ne vėliau kaip per 15 dienų nuo prekės priėmimo, jeigu pardavėjas ir vartotojas nesusitaria kitaip;

26.10. įstatymų nustatyta tvarka atlyginti vartotojo nuostolius, jeigu jie turėti dėl to, kad vartotojas įsigijo netinkamos kokybės prekę, nebuvo pateikta teisės aktuose nustatyta informacija apie prekę arba ji buvo klaidinama;

26.11. laikytis įstatymuose nustatytų prekių pardavimo draudimų ir ribojimų;

26.12. sužinojęs, kad parduodamos prekės nesaugios, nedelsdamas nutraukti mažmeninę prekybą šiomis prekėmis, informuoti vartotojus, vykdyti kitas Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme ir kituose produktų saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas pareigas;

26.13. vykdyti kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS VARTOTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

27. Vartotojas turi teisę:

27.1. iki vartojimo pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo gauti teisės aktų nustatyta tvarka jam būtiną, teisingą, išsamią ir neklaidinamą informaciją apie parduodamas prekes, susipažinti su jų saugą patvirtinančiais dokumentais;

27.2. iki vartojimo pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo apžiūrėti prekę ir pareikalauti, kad pardavėjas, dalyvaujant vartotojui, patikrintų prekę arba pademonstruotų, kaip ją naudoti, jeigu tai įmanoma atsižvelgiant į prekės pobūdį ar sudaromos sutarties rūšį;

27.3. reikalauti iš pardavėjo pakeisti prekę, sumažinti prekės kainą, neatlygintinai pašalinti prekės trūkumus (pataisyti prekę);

27.4. vienašališkai nutraukti sutartį ir pareikalauti grąžinti sumokėtą kainą;

27.5. į nuostolių, atsiradusių dėl netinkamos kokybės prekės pardavimo, prekės trūkumų pašalinimo išlaidų, jeigu pardavėjui per protingą terminą trūkumų nepašalinus juos pašalina vartotojas ar jo pasitelkti tretieji asmenys, atlyginimą;

27.6. kreiptis į Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme nustatytas institucijas ar teismą, jeigu pardavėjas nevykdo jo teisėtų reikalavimų grąžinti įsigytas prekes, pašalinti jų trūkumus, sumažinti kainą, pakeisti ir (ar) suteikti informaciją.

28. Vartotojas privalo atsiskaityti už perkamą prekę (sumokėti nustatytą jos kainą).

29. Kai mažmeninė prekyba vykdoma prekybos patalpose, vartotojas gali pareikšti pretenzijas dėl neteisingo atsiskaitymo, jeigu pinigus arba mokėjimo kortele mokamas sumas ir grąžą tikrino nepasitraukęs nuo kasos ar prekystalio. Pretenzijas dėl neteisingo atsiskaitymo mokėjimo kortele vartotojas gali pareikšti ir bankui, išdavusiam jam kortelę, teisės aktų nustatyta tvarka.

V SKYRIUS REIKALAVIMAI DARBUOTOJAMS

30. Pardavėjai, kurie vykdo maisto prekių ir žaislų mažmeninę prekybą, ir (ar) jų darbuotojai privalo laikytis sveikatos apsaugos ministro nustatytų visuomenės sveikatos saugos reikalavimų. Jie privalo tikrintis sveikatą, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarime Nr. 544 „Dėl Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“.

VI SKYRIUS PRIEŽIŪRA

31. Pardavėjų veiklą, jų parduodamų prekių saugą ir kokybę gali tikrinti pagal kompetenciją Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos, kitų institucijų valstybės tarnautojai ir darbuotojai teisės aktų nustatyta tvarka.

32. Priežiūrą atliekančių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojus ir darbuotojus į pagalbines patalpas (sandėlius, šaldymo kameras, cechus ir kitur) privalo lydėti už šiose patalpose saugomas materialines vertybes atsakingas asmuo.

VII SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

33. Asmenys, pažeidę Taisyklės, atsako įstatymų nustatyta tvarka.
